

**STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA
W POWIECIE CHRZANOWSKIM
na koniec grudnia 2015 roku**

POZIOM BEZROBOCIA I STOPA BEZROBOCIA

Na koniec grudnia 2015 roku w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Chrzanowie figurowało **4851 osób bezrobotnych**. Liczba bezrobotnych **spadła** w relacji do analogicznego okresu roku poprzedniego – o 849 osób, tj. o 14,9%.

Tabela 1. Bezrobotni zarejestrowani i stopa bezrobocia
(stan w końcu okresu sprawozdawczego)

Wyszczególnienie	Grudzień 2014	Grudzień 2015
Bezrobotni zarejestrowani:	5700	4851
- mężczyźni	2714	2277
- kobiety	2986	2574
 Z liczby bezrobotnych:		
- dotychczas niepracujący	795	564
- zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	367	272
- posiadający prawo do zasiłku	596	607
 Stopa bezrobocia w powiecie chrzanowskim	13,6%	11,7%

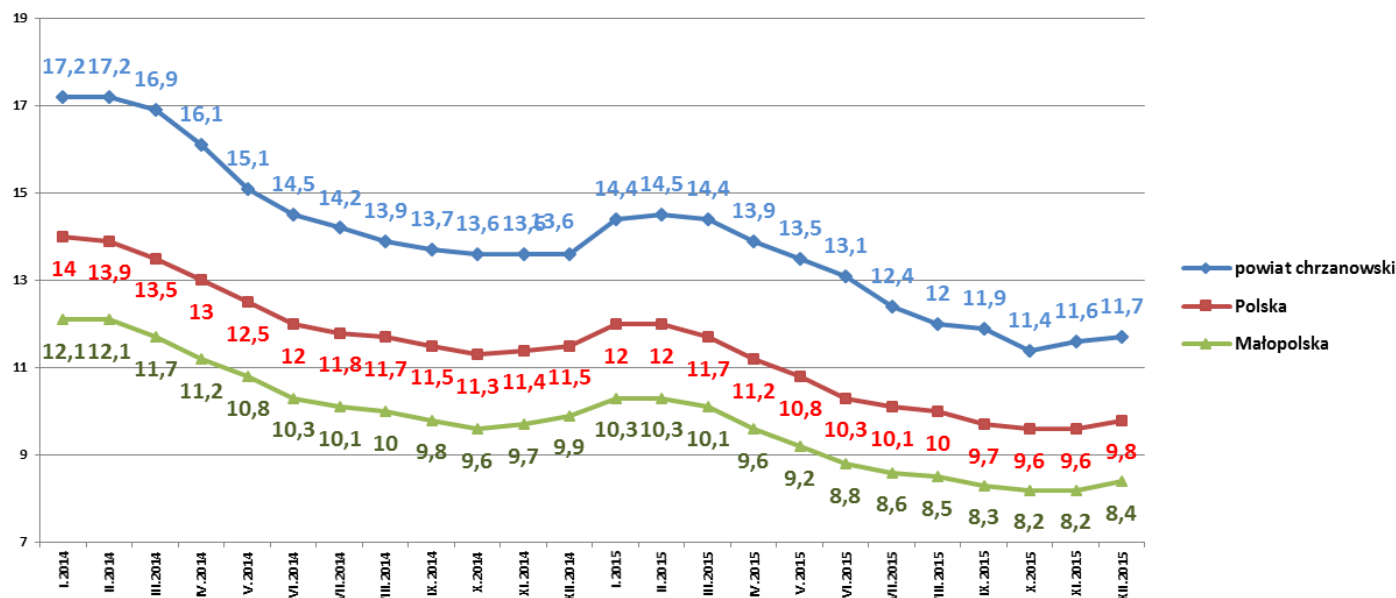
Na koniec grudnia 2015 roku w ewidencji odnotowano 564 osoby dotychczas niepracujące, 272 osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz 607 osób posiadających prawo do zasiłku dla bezrobotnych. Powyższe kategorie uległy następującym zmianom w porównaniu do analogicznego okresu sprawozdawczego roku 2014 :

- liczba osób dotychczas niepracujących zmniejszyła się o 29,1% (o 231 osób),
- liczba zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy zmniejszyła się o 25,9% (o 95 osób),
- liczba posiadających prawo do zasiłku zwiększyła się o 1,9% (o 11 osób).

Na koniec grudnia 2015 roku **wskaźnik stopy bezrobocia** liczony dla powiatu chrzanowskiego osiągnął poziom 11,7% co w porównaniu do grudnia 2014 roku oznacza spadek o 1,9 punktu procentowego. Stopa bezrobocia dla województwa małopolskiego wyniosła natomiast 8,4 % a dla kraju 9,8%.

Zmiany stopy bezrobocia od roku 2014 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Zmiany stopy bezrobocia w latach 2014 – 2015

PŁYNNOŚĆ BEZROBOCIA

Kształtowanie się poziomu bezrobocia zależy od wielkości i dynamiki zmian w napływie i odpływie z bezrobocia. Obie te wielkości charakteryzują się wysokimi wahaniami wynikającymi w znacznej mierze z sezonowości.

Od początku roku 2015 roku **zarejestrowano 8029 osób bezrobotnych**. W analogicznym okresie roku 2014 zarejestrowano 8251 osób. Oznacza to, że napływ bezrobotnych w roku 2015 był niższy o 222 osoby niż w takim samym okresie roku 2014. Wśród bezrobotnych nowo zarejestrowanych 6828 osób (85%) stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny. Spośród osób nowo zarejestrowanych 1197 osób, tj. 14,9% stanowiły osoby dotychczas niepracujące.

Tabela 2. Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani

(stan w ciągu okresu)

Wyszczególnienie	I. - XII.2014	I. - XII.2015
Bezrobotni nowo zarejestrowani ogółem	8251	8029
z liczby ogółem:		
- zarejestrowani po raz pierwszy	1357	1201
- zarejestrowani po raz kolejny	6894	6828
Bezrobotni wyrejestrowani ogółem	9545	8878
w tym m. in.:		
- podjęcia pracy subsydiowanej	336	456
- podjęcia pracy niesubsydiowanej	4049	3581

Od początku 2015 roku **wyrejestrowano 8878 osób**. W analogicznym okresie roku 2014 wyrejestrowano 9545 osób. Oznacza to, że odpływ w roku 2015 był niższy o 667 osób niż w roku 2014.

Główną przyczyną utraty statusu bezrobotnego było **podjęcie pracy**. Od początku roku 2015 **4037 osób** zostało wyłączonych z ewidencji z powodu podjęcia pracy, co stanowiło **45,5%** ogółu wyłączeń z ewidencji. Drugą z najczęstszych przyczyn wyłączeń z rejestru było **niepotwierdzenie gotowości do pracy**. Od początku roku 2015 **2098 osób** zostało wyłączonych z ewidencji z tego powodu, co stanowiło **23,6%** odpływu.

Przyczyną pozbawienia statusu bezrobotnego była także **dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego** (474 osoby, tj. 5,3%) oraz **odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy** (101 osób, tj. 1,2%).

Utrata statusu bezrobotnego może mieć związek także z dezaktywacją zawodową.

Od początku 2015 roku przyczynami tego typu wyłączeń z ewidencji bezrobotnych były:

- osiągnięcie wieku emerytalnego – 37 osób,
- nabycie praw emerytalnych lub rentowych – 93 osoby,
- nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego – 149 osób.

Odpływ z ewidencji osób bezrobotnych 2015 roku związany był także z:

- rozpoczęciem prac interwencyjnych – 156 osób,
- skierowaniem do wykonywania robót publicznych – 11 osób,
- otrzymaniem dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej – 136 osób,
- podjęciem pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego – 102 osoby,
- podjęciem pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie – 6 osób,
- podjęciem pracy w ramach bonu zatrudnieniowego – 6 osób,
- podjęciem pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne – 2 osoby,
- podjęciem pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia – 24 osoby,
- rozpoczęciem szkolenia – 343 osoby, w tym 28 osób w ramach bonu szkoleniowego,
- rozpoczęciem stażu – 751 osób, w tym 53 osoby w ramach bonu stażowego,
- rozpoczęciem przygotowania zawodowego dorosłych – 2 osoby,
- rozpoczęciem prac społecznie użytecznych – 195 osób, w tym w ramach PAI – 85 osób.

Osoby bezrobotne, które podjęły pracę w ramach w/w programów, zgodnie z objaśnieniami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej są ujmowane w momencie rozpoczęcia danego programu do kategorii osób wyłączonych z ewidencji. Po zakończeniu danego programu ponownie uwzględnia się je w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w miesiącu sprawozdawczym.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH

Większą część populacji bezrobotnych zarejestrowanych w chrzanowskim Urzędzie Pracy stanowią kobiety. Na koniec grudnia 2015 roku w liczbie 2574 osoby, stanowiły 53,1% ogółu bezrobotnych. W porównaniu do grudnia 2014 roku ich liczba spadła o 412 osób (13,8%).

Jak dotąd rynki pracy wszystkich rozwiniętych krajów nie poradziły sobie z gorszymi perspektywami kobiet w porównaniu do możliwości mężczyzn. Przejawia się to niższym poziomem zatrudnienia, mniejszymi płacami, zatrudnieniem w mniej prestiżowych i gorzej płatnych branżach. Żadne państwo jak dotąd nie usunęło nierówności kobiet i mężczyzn na rynku pracy. Prostą receptą nie jest na pewno sam wzrost gospodarczy. Przynosi on wprawdzie większe dochody, przyczyniając się do poprawy materialnej sytuacji pań zatrudnionych w „żeńskich” branżach (wyższe wydatki na opiekę zdrowotną, edukację itp.). Jednak sam wzrost PKB nie rozwiąże wszystkich problemów. Ważniejszy jest rozwój społeczny i odpowiednia socjalizacja już od najmłodszych lat.

W art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wyszczególnione zostały grupy osób uznanych za będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. W końcu grudnia 2015 roku status osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy posiadało 4126 osób, co oznacza, że 85 na 100 bezrobotnych spełniało kryteria by być zaliczonym do tej kategorii. Osoba może spełniać kryteria by jednocześnie być zakwalifikowaną do kilku grup w szczególnej sytuacji.

Poniższa tabela zawiera dane dotyczące osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec grudnia 2015 roku:

<i>Kategorie bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy</i>	<i>Stan ogółem na koniec grudnia 2015</i>	<i>Udział w liczbie bezrobotnych ogółem</i>
<i>Do 30 roku życia</i>	1405	29%
<i>- w tym do 25 roku życia</i>	663	13,7%
<i>Długotrwale bezrobotni</i>	2701	55,7%
<i>Powyżej 50 roku życia</i>	1331	27,4%
<i>Korzystające ze świadczeń pomocy społecznej</i>	199	4,1%
<i>Posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia</i>	481	9,9%
<i>Posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia</i>	1	0,02%
<i>Niepełnosprawni</i>	264	5,4%

Najbardziej liczną zbiorowość tworzą długotrwale bezrobotni (2701 osób), tj. 55,7% ogółu zarejestrowanych, osoby bezrobotne do 30 roku życia (1405 osób, tj. 29%) oraz osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia (1331 osób, tj. 27,4%).

Długotrwale bezrobotni to grupa, które ze względu na niskie wykształcenie i długi czas pozostawania bez pracy (ponad 1 rok) ma znaczne problemy z ponownym wejściem na rynek pracy. Jak wynika z danych statystycznych grupa ta od kilku lat należy do najliczniejszej kategorii bezrobotnych. W porównaniu do grudnia 2014 roku liczba bezrobotnych długotrwale uległa obniżeniu o 478 osób natomiast udział w liczbie bezrobotnych ogółem pozostał na podobnym poziomie.

Z kolei liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na koniec grudnia 2015 roku stanowiła 27,4% wszystkich osób zarejestrowanych. Oznacza to, że w stosunku do grudnia 2014 roku udział w liczbie bezrobotnych ogółem wzrósł o 2,1 punktu procentowego pomimo, że zanotowano spadek liczby bezrobotnych o 112 osób. Zwiększanie udziału osób starszych w strukturze ludności to realny problem społeczny, który jest wyzwaniem dla współczesnej gospodarki i rynku pracy. W ostatnich latach sytuacja osób starszych na rynku pracy budzi coraz większe zainteresowanie wielu środowisk, in. ośrodków akademickich, instytucji państwowych, pracodawców oraz samego społeczeństwa. Rosnące znaczenie osób starszych wynika zarówno z zachodzących zmian demograficznych, jak i sytuacji społeczno-ekonomicznej kraju. Wiele osób w tym wieku nawet nie stara się o pracę, uważając, że są „zbyt starzy”, a także „słabo wykształceni” lub ich wykształcenie jest nieprzydatne, nie znają języków, nie potrafią obsługiwać komputera. Program aktywizacji osób po 50 roku życia musi zatem być kompleksowy. Z jednej strony wzmacniamy ich poczucie własnej wartości np. poprzez poradnictwo indywidualne czy uczestnictwo

w tematycznych warsztatach, a także uzupełniamy lukę kompetencyjną np. w zakresie obsługi komputera czy też aktualizacji uprawnień zawodowych.

Młodzież jest grupą szczególnie zagrożoną bezrobociem, gdyż przegrywa w konkurencji z pracownikami posiadającymi doświadczenie zawodowe. Pozostawianie młodych ludzi bez pracy powoduje utratę zdobytych kwalifikacji, zniechęcenie i doprowadza często do patologii społecznych.

Na koniec grudnia 2015 roku w powiecie chrzanowskim zarejestrowanych było 1405 osób bezrobotnych do 30 roku życia, w tym 6630 osoby poniżej 25 roku życia. Należy zauważyć, że w porównaniu do grudnia 2014 roku zarówno liczba osób do 25 roku życia jak i ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem się obniżył – o 241 osób, udział o 2,2 punktu procentowego.

Młodzież jest szczególną grupą na rynku pracy z uwagi na to, że to właśnie młodzi ludzie są z jednej strony grupą najbardziej poszukiwaną, a z drugiej strony spotykają się z największymi problemami z wejściem na rynek pracy. Ludzie poniżej 25 roku życia są grupą specyficzną, bo wkraczają dopiero na rynek pracy. Młodzież opuszczająca szkoły jest wyposażona w pewien zasób wiedzy teoretycznej, która jednak w zetknięciu z rynkiem pracy bardzo często okazuje się niewystarczająca do znalezienia zatrudnienia. I nie chodzi tylko o szkoły gimnazjalne (z oczywistych przyczyn), ponadpodstawowe o profilu ogólnym czy zawodowym, ale również o kształcenie na wyższym poziomie. Stąd wciąż w rejestrach urzędów pracy znajdują się osoby o wykształceniu policealnym i wyższym. Od wielu lat działania urzędów pracy skierowane są w dużym stopniu do tej grupy bezrobotnych. Aktywna polityka rynku pracy polega na przygotowaniu bezrobotnych, w tym bezrobotnej młodzieży, do podjęcia pracy w przyszłości.